

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie M. P.

na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 29 listopada 2024 r.,

w przedmiocie wniosku obrońcy obwinionej o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka od orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem Najwyższym o sygnaturze II ZO 85/22 oraz wniosku obrońcy obwinionej o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego: Marii Szczepaniec, Tomasza Demendeckiego, Pawła Wojciechowskiego, Marka Dobrowolskiego i Marka Siwka od orzekania w przedmiocie wniosku obrońcy obwinionej o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka:

- 1. na podstawie art. 26 § 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym pozostawia bez rozpoznania wnioszek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka;**
- 2. na podstawie art. 26 § 2 *a contrario* ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym pozostawia bez rozpoznania wnioszek o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego: Marii Szczepaniec, Tomasza Demendeckiego, Pawła Wojciechowskiego, Marka Dobrowolskiego i Marka Siwka.**

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 30 stycznia 2023 r. obrońca obwinionej na podstawie art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. art. 6 ust. 1 EKPCz oraz na podstawie art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. 2020, poz. 2072) w zw. z art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. wniósł o wyłączenie od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędzi Sądu Najwyższego Barbary Skoczkwskiej przez sędziego Marka Motuka.

Dodatkowo, kierując sprawę na posiedzenie w przedmiocie rozpoznania wniosku z punktu I niniejszego pisma, na podstawie art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych w zw. z art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k., wniósł o wyłączenie od rozpoznania złożonego wniosku: Marii Szczepaniec, Tomasza Demendeckiego, Pawła Wojciechowskiego, Marka Dobrowolskiego oraz Marka Siwka, z uwagi na to, że niniejsza sprawa dotyczy ich bezpośrednio, a także ze względu na istnienie okoliczności wywołującej uzasadnioną wątpliwość. Co do ich bezstronności w przedmiotowej sprawie, a polegającej na nominowaniu ich na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego przez Prezydenta RP na mocy uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, której skład został ukształtowany na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3), co powoduje, że niniejsi sędziowie nie spełniają standardów przewidzianych w ustawie zasadniczej oraz Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, w związku z czym rozpoznanie przez nich wniosku z punktu I niniejszego pisma budziłoby obawy, co do ich bezstronności, bowiem niejako orzekaliby oni w przedmiocie wadliwości, którą obarczony jest ich własny status sędziego Sądu Najwyższego.

Ponadto, stosownie do pkt 2 środka tymczasowego (*interim measure*), wydanego przez Europejski Trybunał Praw Człowieka dnia 9 sierpnia 2022 r. w sprawie nr 8076/22, na podstawie art. 9 § 2 k.p.k. w zw. z art. 128 p.u.s.p. w zw. z art. 9 Konstytucji RP w zw. z art. 34 zd. 2 EKPCz wniósł o zawiadomienie za pośrednictwem Ministra Spraw Zagranicznych, jeżeli zawiadomienie takie jeszcze nie nastąpiło) Europejskiego Trybunału Praw Człowieka o składzie Sądu Najwyższego Izby Odpowiedzialności Zawodowej wyznaczonego do rozpoznania wniosku sędziego Michała Lasoty, Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów

Sądów Powszechnych o wyłączenie Sędzi Sądu Najwyższego Barbary Skoczowskiej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o wyłączenie sędziów sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka pozostawiono bez rozpoznania.

Analiza treści wniosku przekonuje, że powinien on być procedowany przez Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego. Zgodnie z art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2024, poz. 622, dalej: „ustawa o SN”) do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego.

Jednocześnie, stosownie do treści art. 26 § 3 ustawy o SN, wniosek, o którym mowa w art. 26 § 2 ustawy o SN, pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli obejmuje ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego lub jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości.

Lektura wywiedzionego w ocenianej sprawie wniosku wskazuje, że osi argumentacji uczyniono wadliwe – w ocenie wnioskodawcy – powołanie sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka, co ma być wynikiem udziału w procedurze konkursowej Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.

Przypomnieć należy, że w świetle aktualnie obowiązujących przepisów nie ma możliwości kwestionowania prawidłowości powołania sędziego przez Prezydenta RP (postanowienie Sądu Najwyższego z 28 listopada 2022 r., I NWW 130/21). Powołanie przez Prezydenta RP rozstrzyga w sposób definitywny kto jest sędzią (postanowienie Sądu Najwyższego z 8 lutego 2023 r., I NWW 191/21). Tak powołany sędzia jest prawidłowo umocowany do wykonywania czynności orzeczniczych.

Podkreślić należy, że procedura powołania Krajowej Rady Sądownictwa, a tym samym jej pozycji ustrojowej, była przedmiotem kontroli konstytucyjnej przeprowadzonej przez Trybunał Konstytucyjny. W efekcie kontroli konstytucyjnej, przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3), wyrokiem z 25 marca 2019 r., K 12/18, uznane zostały za zgodne z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP.

Odnosząc się do przywołanej uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 wskazać należy, że wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, została uznana za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/30 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 1 EKPCz.

Zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Są nimi związane zatem wszystkie podmioty występujące w obrocie prawnym, w tym także organy stosujące prawo (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 października 2022 r., I NWW 142/22). Skutki rozstrzygnięć Trybunału Konstytucyjnego wiążą zatem także Sąd Najwyższy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 22 sierpnia 2018 r., III PK 71/17).

Sąd Najwyższy zobowiązany jest działać na podstawie i w granicach prawa, co wprost wynika z wyrażonej w art. 7 Konstytucji RP zasady legalizmu. Jak wskazuje Trybunał Konstytucyjny: „legalizmem działania organów władzy publicznej jest stan polegający na tym, że organy te są tworzone w drodze prawnej i działają na podstawie i w granicach prawa, które określa ich zadania i kompetencje oraz tryb postępowania. Prowadzi to do wydawania rozstrzygnięć w przepisanej przez prawo formie, opartych na należytej podstawie prawnej i w zgodności z wiążącymi dany organ przepisami materialnymi” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 16 marca 2011 r., K 35/08, OTK-A 2011, nr 2, poz. 10). W świetle tak określonych reguł jednoznacznie wynika, że każdy organ władzy publicznej zobowiązany jest do stosowania obowiązujących przepisów prawa, dopóki nie zostaną one uchylone w

przewidziany prawem sposób, a więc przez odpowiednio umocowany do tego organ działający w granicach przyznanych mu kompetencji.

Odnosząc się do wniosku zawartego w punkcie II żądania obrońcy obwinionej o wyłączenie sędziów z 30 stycznia 2023 r. wskazać należy, że uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych z 26 lipca 2019 r., I NOZP 1/19, Sąd Najwyższy jednoznacznie wyjaśnił, że wniosek o wyłączenie sędziego niewyznaczonego do rozpoznania sprawy jest niedopuszczalny i podlega odrzuceniu.

W związku z tym, Sąd Najwyższy odrzucił wniosek o wyłączenie sędziów niewyznaczonych do rozpoznania sprawy, tj. sędziów Sądu Najwyższego: Marii Szczepaniec, Tomasza Demendeckiego, Pawła Wojciechowskiego, Marka Dobrowolskiego i Marka Siwka.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

r.g.

[ał]